

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (osmi senat)

z dne 7. septembra 2017*

„Predhodno odločanje – Prevoz – Uredba (ES) št. 261/2004 – Člen 7(1) – Skupna pravila glede odškodnine in pomoči potnikom v primerih zavrnitve vkrcanja, odpovedi ali velike zamude letov – Večdelni let – Pojem ‚oddaljenost‘, ki ga je treba upoštevati“

V zadevi C-559/16,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Amtsgericht Hamburg (okrajno sodišče v Hamburgu, Nemčija) z odločbo z dne 4. oktobra 2016, ki je na Sodišče prispela 4. novembra 2016, v postopku

Birgit Bossen,

Anja Bossen,

Gudula Gräßmann

proti

Brussels Airlines SA/NV,

SODIŠČE (osmi senat),

v sestavi M. Vilaras, predsednik senata, J. Malenovský (poročevalec) in M. Safjan, sodnika,

generalni pravobranilec: Y. Bot,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za B. Bossen, A. Bossen in G. Gräßmann F. Puschkarski, odvetnica,
- za Brussels Airlines SA/NV D. Smielick, odvetnik,
- za francosko vlado D. Colas, E. de Moustier in M-L. Kitamura, agenti,
- za italijansko vlado G. Palmieri, agentka, skupaj s P. Garofolijem, avvocato dello Stato,
- za Evropsko komisijo W. Mölls in N. Yerrell, agenta,

* Jezik postopka: nemščina.

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 7(1) Uredbe (ES) št. 261/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. februarja 2004 o določitvi skupnih pravil glede odškodnine in pomoči potnikom v primerih zavrnitve vkrcanja, odpovedi ali velike zamude letov ter o razveljavitvi Uredbe (EGS) št. 295/91 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 7, zvezek 8, str. 10).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med Birgit Bossen, Anjo Bossen in Gudulo Gräßmann na eni ter družbo Brussels Airlines SA/NV na drugi strani zaradi zneska odškodnine, ki jim je dolgovana zaradi velike zamude leta te letalske družbe.

Pravni okvir

- 3 Člen 2(h) Uredbe št. 261/2004, naslovljen „Opredelitve pojmov“, določa:

„V tej uredbi:

[...]

(h) „končni namembni kraj“ pomeni namembni kraj, naveden na vozovnici, ki je predložena pri prijavi na let, ali v primeru vmesnih letov za zvezo namembni kraj zadnjega leta; razpoložljivi nadomestni vmesni leti za zvezo se ne upoštevajo, če je spoštovan prvotno načrtovani čas prihoda“.

- 4 Člen 5(1)(c) te uredbe določa:

„1. V primeru odpovedi leta:

[...]

- (c) imajo zadevni potniki pravico do odškodnine, ki jim jo mora plačati dejanski letalski prevoznik v skladu s členom 7, razen če:
- (i) so o odpovedi obveščeni najmanj dva tedna pred odhodom po voznem redu; ali
 - (ii) so o odpovedi obveščeni dva tedna do sedem dni pred odhodom po voznem redu in jim je ponujena sprememba poti, ki jim zagotavlja odhod največ dve uri pred odhodom po voznem redu in prihod v njihov končni namembni kraj manj kot štiri ure po prihodu po voznem redu; ali
 - (iii) so o odpovedi obveščeni manj kot sedem dni pred odhodom po voznem redu in jim je ponujena sprememba poti, ki jim zagotavlja odhod največ eno uro pred odhodom po voznem redu in prihod v njihov končni namembni kraj manj kot dve uri po prihodu po voznem redu.“

5 Člen 6 navedene uredbe določa:

„Zamuda leta

1. Kadar dejanski letalski prevoznik utemeljeno pričakuje, da bo imel let zamudo glede na odhod po voznem redu:

- (a) za dve uri ali več za lete do vključno 1500 kilometrov; ali
- (b) za tri ure ali več za vse lete znotraj Skupnosti, daljše od 1500 kilometrov, in za vse druge lete med 1500 in 3500 kilometri; ali
- (c) za štiri ure ali več za lete, ki jih ne zajemata točki (a) ali (b),

tedaj dejanski letalski prevoznik ponudi potnikom:

- (i) pomoč, opredeljeno v členu 9(1)(a) in 9(2); in
- (ii) pomoč, opredeljeno v členu 9(1)(b) in 9(1)(c), kadar je utemeljeno pričakovani čas odhoda najmanj naslednji dan od prvotno navedene ure odhoda; in
- (iii) pomoč, opredeljeno v členu 8(1)(a), kadar je zamuda najmanj pet ur.

2. V vsakem primeru se pomoč ponudi v prej navedenih časovnih okvirih ob upoštevanju oddaljenosti leta.“

6 Člen 7 te uredbe določa:

„Pravica do odškodnine

1. Pri sklicevanju na ta člen potniki prejmejo odškodnino v višini:

- (a) 250 EUR za lete do vključno 1500 kilometrov;
- (b) 400 EUR za vse lete znotraj Skupnosti nad 1500 kilometrov in za vse druge lete med 1500 in 3500 kilometri;
- (c) 600 EUR za lete, ki niso zajeti v točkah (a) ali (b).

Za določitev oddaljenosti, ki jo je treba upoštevati, se šteje zadnji kraj, na katerega bo potnik zaradi zavrnitve vkrcanja ali odpovedi leta prispel z zamudo glede na predvideni vozni red letov. [...]

4. Izračun razdalje iz odstavkov 1 in 2 se izvede po metodi najkrajše poti (letenja) med dvema točkama na zemlji.“

Spor o glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje

7 Tožeče stranke so pri družbi Brussels Airlines rezervirale prevoz iz Rima (Italija) v Hamburg (Nemčija) s prestopom v Bruslju (Belgija). Letalo iz Rima v Bruselj bi moralo vzleteti ob 10.25 in pristati ob 12.40, letalo iz Bruslja v Hamburg pa bi moralo vzleteti ob 13.35 in pristati ob 14.45.

- 8 Let iz Rima v Bruselj je imel zamudo. Letalo je v Bruslju pristalo šele ob 13.22 in tožeče stranke niso mogle pravočasno ujeti povezovalnega leta.
- 9 Te so bile nato v Hamburg prepeljane z naslednjim letalom, ki je tja prispelo ob 18.35, torej z zamudo treh ur in petdesetih minut glede na sprva predviden čas prihoda.
- 10 Če se uporabi metoda najkrajše poti (letenja), je oddaljenost med Rimom in Hamburgom 1326 km. Oddaljenost med Rimom in Brusljem je 1173 km, med Brusljem in Hamburgom pa 483 km, torej je skupna oddaljenost pri teh dveh letih 1656 km.
- 11 Tožeče stranke so pri Amtsgericht Hamburg (okrajno sodišče v Hamburgu, Nemčija) na podlagi člena 7(1) Uredbe št. 261/2004 vložile odškodninsko tožbo za plačilo 400 EUR vsaki od njih.
- 12 Predložitveno sodišče navaja, da med strankami ni sporno, da imajo tožeče stranke pravico do odškodnine zaradi velike zamude, saj je družba Brussels Airlines iz tega naslova poleg tega vsaki že plačala 250 EUR.
- 13 Tožeče stranke zdaj zahtevajo dodaten znesek plačila 150 EUR vsaki, ker bi po njihovem mnenju izračun oddaljenosti moral zajemati oba dela njihovega leta in torej presegati 1500 km, ne pa najkrajše poti (letenja) med Rimom in Hamburgom.
- 14 V teh okoliščinah je Amtsgericht Hamburg (okrožno sodišče v Hamburgu) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

„Ali je treba člen 7(1), drugi stavek, Uredbe (ES) št. 261/2004 razlagati tako, da pojem ‚oddaljenost‘ obsega le neposredno oddaljenost med krajem odhoda in končnim namembnim krajem, ki se ugotovi z metodo najkrajše poti (letenja) med dvema točkama na zemlji, in sicer ne glede na dejansko prepotovano zračno razdaljo?“

Vprašanje za predhodno odločanje

- 15 Predložitveno sodišče želi z vprašanjem v bistvu izvedeti, ali je treba člen 7(1) Uredbe (ES) št. 261/2004 razlagati tako, da pojem „oddaljenost“ pri letalskih povezavah s prestopi obsega le neposredno oddaljenost med krajem prvega vzleta in končnim namembnim krajem, ki se ugotovi z metodo najkrajše poti (letenja), in sicer ne glede na dejansko prepotovano zračno razdaljo.
- 16 Najprej je treba ugotoviti, da ni sporno, da so tožeče stranke iz postopka v glavni stvari v končni namembni kraj prispеле z zamudo, zaradi česar imajo pravico do odškodnine. V tej zadevi je torej sporna le določitev zneska te odškodnine v skladu s pogoji iz člena 7(1) Uredbe št. 261/2004.
- 17 Vnaprej je treba opozoriti, da je v besedilu člena 7(1) Uredbe št. 261/2004 med drugim navedeno, da potniki pri sklicevanju na ta člen prejmejo odškodnino, katere znesek se giblje med 250 EUR in 600 EUR, odvisno od oddaljenosti, ki jo zajemajo zadevni leti, ob upoštevanju zadnjega namembnega kraja zadevnega potnika in dejstva, da je treba to oddaljenost v skladu s členom 7(4) te uredbe ugotoviti po metodi najkrajše poti (letenja).
- 18 V zvezi s tem je treba poudariti, da člen 5 Uredbe št. 261/2004, ki se nanaša na odpovedi leta, sicer napotuje na člen 7 navedene uredbe, člen 6 te uredbe, ki se nanaša na zamude leta, pa ne.

- 19 Vendar je Sodišče opozorilo, da je treba vsak akt Unije razlagati v skladu z vsem primarnim pravom, tudi v skladu z načelom enakega obravnavanja, ki zahteva, da se primerljivi položaji ne obravnavajo različno in da se različni položaji ne obravnavajo enako, razen če je tako obravnavanje objektivno utemeljeno (glej v tem smislu sodbo z dne 23. oktobra 2012, Nelson in drugi, C-581/10 in C-629/10, EU:C:2012:657, točka 33).
- 20 Sodišče pa je ugotovilo, da je treba šteti, da so potniki, katerih let ima triurno zamudo ali več, ter potniki, katerih let je bil odpovedan in katerih pot je bila spremenjena pod pogoji, s katerimi niso spoštovane omejitve iz člena 5(1)(c)(iii) Uredbe št. 261/2004, v primerljivem položaju, ker vsi utrpijo podobne nevšečnosti, ki so podlaga za njihovo odškodnino (glej v tem smislu sodbo z dne 23. oktobra 2012, Nelson in drugi, C-581/10 in C-629/10, EU:C:2012:657, točka 34).
- 21 Iz tega izhaja, da je treba Uredbo št. 261/2004 razlagati tako, da morajo biti potniki, katerih let ima triurno zamudo ali več, upravičeni do enake odškodnine kot potniki, katerih let je bil odpovedan in katerih pot je bila spremenjena pod pogoji, s katerimi niso spoštovane omejitve iz člena 5(1)(c)(iii) Uredbe št. 261/2004 (sodba z dne 23. oktobra 2012, Nelson in drugi, C-581/10 in C-629/10, EU:C:2012:657, točka 38).
- 22 To sodno prakso je treba razumeti tako, da zahteva, da se obe skupini potnikov, navedeni v prejšnji točki, obravnavata enako ne samo glede nastanka pravice do odškodnine, temveč tudi glede zneska take odškodnine.
- 23 Zato je treba člen 7(1) Uredbe št. 261/2004 in člen 5(1)(c)(iii) te uredbe razlagati ob upoštevanju te zahteve.
- 24 Ti določbi pa, kot je razvidno iz njunega besedila, določata pravico potnikov do odškodnine brez razlikovanja, ali ti svoj končni namembni kraj dosežejo z direktnim letom ali s povezovalnim letom.
- 25 Enako mora veljati za izračun zneska take odškodnine.
- 26 Izbira in obseg različnih ukrepov, ki jih zakonodajalec Unije sprejme v okviru Uredbe št. 261/2004, se namreč razlikujeta glede na velikost škode, ki nastane potnikom (glej v tem smislu sodbo z dne 10. januarja 2006, IATA in ELFAA, C-344/04, EU:C:2006:10, točka 85). Zato je treba šteti, da različne stopnje zneska odškodnine, dolgovane potnikom, odražajo razlike v obsežnosti nevšečnosti, ki jih utrpijo zadevni potniki v primerih iz člena 7(1), od (a) do (c), Uredbe št. 261/2004.
- 27 V zvezi s tem je Sodišče že pojasnilo, da odškodnino potnikom iz člena 5(1)(c)(iii) te uredbe upravičuje to, da ti zaradi odpovedi njihovega leta v zadnjem trenutku v praksi nimajo možnosti, da bi si po svoje še enkrat organizirali potovanje. Zato se, če morajo iz katerega koli razloga nujno prispeti v končni namembni kraj ob neki uri, nikakor ne morejo izogniti izgubi časa, ki je posledica novega položaja, in glede tega nimajo nobenega manevrskega prostora (sodba z dne 23. oktobra 2012, Nelson in drugi, C-581/10 in C-629/10, EU:C:2012:657, točka 35).
- 28 Ob upoštevanju narave nevšečnosti, ki tako nastanejo, dejstvo, da nekateri potniki iz člena 5(1)(c)(iii) Uredbe št. 261/2004 ne prispejo na njihov končni namembni kraj z direktnim letom, temveč s povezovalnim letom, kar povzroči dejansko podaljšanje prepotovane razdalje v zadnjenavedenem primeru, kot tako ne poveča obsežnosti nevšečnosti v primerjavi z nevšečnostmi, ki jih utrpijo potniki, katerih let je direkten.
- 29 Pri določitvi zneska odškodnine je torej treba upoštevati le oddaljenost med krajem prvega vzleta in končnim namembnim krajem, in ne morebitnih povezovalnih letov.
- 30 Dalje, kot izhaja iz zahteve, navedene v točki 21 te sodbe, je treba sprejeti isto metodo izračuna za potnike, katerih leti imajo triurno zamudo ali več.

- 31 Natančneje, Sodišče je pojasnilo, da so podlaga za njihovo odškodnino nevšečnosti, ki se kažejo v izgubi treh ur časa ali več – v primerjavi s tem, kar je bilo na njihovem potovanju sprva načrtovano – kot je bila ugotovljena ob prihodu na njihov končni namembni kraj, kar vključuje primere s povezovalnimi leti (glej v tem smislu sodbo z dne 26. februar 2013, Folkerts, C-11/11, EU:C:2013:106, točka 35).
- 32 Ob upoštevanju narave nevšečnosti, ki tako nastanejo, morebitne razlike v dejansko prepotovani razdalji nikakor ne vplivajo na obsežnost takih nevšečnosti.
- 33 Iz vseh navedenih preudarkov je razvidno, da je treba člen 7(1) Uredbe št. 261/2004 razlagati tako, da pojem „oddaljenost“ pri letalskih povezavah s prestopi obsega le neposredno oddaljenost med krajem prvega vzleta in končnim namembnim krajem, ki se ugotovi z metodo najkrajše poti (letenja), in sicer ne glede na dejansko prepotovano zračno razdaljo.

Stroški

- 34 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (osmi senat) razsodilo:

Člen 7(1) Uredbe (ES) št. 261/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. februarja 2004 o določitvi skupnih pravil glede odškodnine in pomoči potnikom v primerih zavrnitve vkrcanja, odpovedi ali velike zamude letov ter o razveljavitvi Uredbe (EGS) št. 295/91 je treba razlagati tako, da pojem „oddaljenost“ pri letalskih povezavah s prestopi obsega le neposredno oddaljenost med krajem prvega vzleta in končnim namembnim krajem, ki se ugotovi z metodo najkrajše poti (letenja), in sicer ne glede na dejansko prepotovano zračno razdaljo.

Podpisi